

Hankkeen nimi		Hankkeen-numero	
Tuottava Lihaketju - Rakentava Kumppanuus		1120	
Hankkeen diaarinumero			
Hankkeen toteuttaja		Yhteyshenkilö	
A-Tuottajat Oy		Juha-Martti Kuoppala	
Lähiosoite		Puhelin	Fax
PL 910		0400-429699	06-4168207
Postinumero	Postitoimipaikka	Sähköposti	
60061	ATRIA	juha-martti.kuoppala@a-tuottajat.fi	

Hankkeen toteutusaika	1.5.2000 - 31.12.2003
-----------------------	-----------------------

Ohjelma	
Alma	x
Tavoite 1	

1. HANKKEEN HENKILÖT (hankkeessa mukana olleet)

Nimi	Tehtävänimike ja vastuualue
Katri Strohecker, 1.5.2000 - 15.3.2003	hankkeen vetäjä
Juha Alatalo 15.3 - 11.5.2003	hankkeen vetäjä
Juha-Martti Kuoppala, 12.5 - 31.12.2003	projektipäällikkö
Kirsi Eeli 12.5 - 31.12.2003	projektisihteeri
Maarit Kärki 14.5.2001 - 31.12.2003	hanketyöntekijä, nauta - uustuotanto
Juha Ryhänen 10.6.2002 - 31.12.2003	hanketyöntekijä, nauta - kolmivaihek.
Heikki Parviainen 6.8.2001 - 31.12.2003	hanketyöntekijä, sika - uustuotanto
Seija Saastamoinen 6.5 - 30.9.2003	kesätyöntekijä, hyvinvointikartoitukset
Arja Korhonen 6.5. - 29.8.2003	kesätyöntekijä, hyvinvointikartoitukset

2. HANKKEEN OHJAUSRYHMÄ

Puheenjohtaja sihteeri ja jäsenet	Organisaatio
Jukka Lappalainen, pj	Tuottaja/nauta
Anna-Maija Heikkilä, siht	MTT
Pekka Kärkkäinen	TE-Keskus
Lassi Pulkkinen	TE-keskus
Erkki Tokola	Tuottaja, sika
Eerik Mäkäpäinen	MTK
Katri Strohecker	A-Tuottajat Oy
Juha Alatalo	A-Tuottajat Oy

3. HANKKEEN YHTEISTYÖTAHOT

Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin TE -keskukset. Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maaseutukeskukset. Hanke-alueen ympäristökeskukset.
MTT Ruukki & Jokioinen, Kuopion Yliopisto, Ammattikorkeakoulu Savonia, AnneManni Ky ja PP Agro Services

Oy.
LUMO -hanke, Luomu 2006 -hanke, Luomu -KEKO ja Luomu Itää -hanke
A-Tuottajien Turvallinen Kumppani-, Porsas Kumppanuus- ja Suunnitelmallinen naudanlihantuotanto -hankkeet. A-Tuottajien nautaneuvonta ja hankintahenkilöstö.

4. SAAVUTETUT TAVOITTEET SUHTEESSA HANKESUUNNITELMAAN

(Toteumatiedot tukipäätöksessä vahvistetuista indikaattoreista esitetään internetissä olevalla toimenpidekohtaisella indikaattorilomakkeella) (Muut lisäselvitykset erillisillä liitteillä)

NAUDANLIHANTUOTANTO - UUSTUOTANTO -OSION TAVOITTEET JA TOTEUMA:

EMOLEHMÄTILOJEN JA EMOMÄÄRÄN NOUSU ALUEELLA

Toteuma: Emolehmätuotannon kehittyminen on ollut erittäin positiivista. Uusia emolehmätiloja hankealueelle syntyi 44 kpl ja näiden tavoitteellinen emomäärä on 1400 – 1600 emoa. 2002 ja 2003 aikana hanketiloille ostettiin eläinainesta noin 450 eläintä. Mikäli tukipolitiikan uudistus on myönteinen emolehmätuotannolle 2004-2005 uusia emotiloja syntyy 25-30 kpl, mikä johtaa noin 1300 emon lisäykseen.

KOKONAISLIHANTUOTANTOKAPASITEETIN KASVU

Toteuma: Hankealueella myytiin 2002 pihvivasikoita 545 kpl ja 2003 määrä oli 815 kpl, mikä johtaa 270 kpl lisäykseen.

ATRIA-HIEHOKASVATTAMOIDEN MÄÄRÄN KASVU

Toteuma: Syksyllä 2001 hanke-alueella oli 14 Atria-hieho sopimustilaa, tuotanto 1480 hiehoa. Syksyllä 2003 hankealueella oli 19 Atria-hieho sopimustilaa, tuotanto noin 2200 hiehoa, kasvu 5 tilaa ja yli 700 eläintä. Hiehon kasvatus on keskittynyt Pohjois-Suomeen, C3 ja C4 tukialueille. Loppukasvatustiloista osa on keskittynyt myös hiehoryhmien kasvattamiseen ja tuotannon erikoistumista on tapahtunut.

LOPPUKASVATUSOSION TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUMA:

RUHON PAINON JA LAADUN NOSTAMINEN

Toteuma: Sonnien ruhon paino alueen loppukasvatustiloilla on noussut vuoden 2003 aikana 316 kilosta 327 kiloon. Lihan laatu on pysynyt ennallaan. Painohaitari tilojen välillä on kaventunut, jonka seurauksena ruhot ovat tasalaatuisempia. Suurin osa hanketiloista on vasta siirtymässä kolmivaihetuotantoon perustuvaan kasvatukseen. Näin ollen lopulliset tulokset teuraspainon ja ruhon laadun suhteen ovat nähtävissä aikaisintaan 2004 vuoden lopulla, koska eläinkierto syntymästä teurastukseen on noin 18-20 kuukautta.

NAUDANLIHANTUOTANTOTILOJEN YKSIKKÖKOKOJEN NOSTAMINEN JA

LIHANTUOTANTOKAPASITEETIN KASVU

Toteuma: Eläinpaikkoja loppukasvatusosion tiloille on tullut lisää tai suunnitteilla yhteensä noin 1500-1700 kpl. Keskimääräinen yksikkökoko on noussut 80:stä 122 loppukasvatuspaikkaan. Hanketiloilla lihantuotannon vuosikapasiteetti kiloina on näin ollen kasvanut yhteensä noin 500 000 kg/vuosi.

TUOTANNON TEHOSTAMINEN

Toteuma: Lihantuotannon tehokkuus hanketiloilla on noussut. Nettopäiväkasvut ovat nousseet vuodesta 2002 lähtien 531 grammasta 541 grammaan. Tuotannon tehostumisen osalta pätee sama kuin teuraspainoissa – hankkeen lopulliset tulokset on nähtävissä aikaisintaan vuoden 2004 lopulla. Eläinpaikan tuotto kiloina ja euroina nousee päiväkasvun noustessa. Jokainen 20 g lisäys päiväkasvussa nostaa eläinpaikan katetuottoa noin 10 %. Nopeammalla päiväkasvulla myös lihaa saadaan samassa ajassa enemmän.

LOPPUKASVATUS -MALLIN LUOMINEN LIHANAUDAN KASVATUKSEEN

Toteuma: Lihanaudan loppukasvatus mallitettiin exel-laskelmapohjan avulla. Tällä ohjelmalla on mahdollista tehdä kokonaisvaltainen tuotannon suunnittelu ja tarkastelu, johon kuuluu talouden, rehuntuotannon, ruokinnan, varastoinnin, logistiikka, jne. mallitus.

VASIKKA- JA YHTEISKASVATTAMOIDEN LISÄYS

Toteuma: Vasikkakasvatuspaikkoja hankkeessa on tullut lisää noin 3000 kpl yhteensä 18 tilalle. Syntyneistä yhteisyrityksistä valtaosa on vasikkakasvattamoita, koska yhteiset loppukasvattamot ovat kariutuneet valituksiin ja viranomaisten toimintaan.

KOLMIVAIHEKASVATUKSEN PUTKIMALLIN LUOMINEN

Toteuma: Vasikkakasvattamoita ja loppukasvattamoita on pyritty putkittamaan niin, että samasta vasikkakasvattamosta eläimet menevät tiettyihin loppukasvattamoihin, jos suinkin mahdollista. Työ tällä saralla on vielä kesken, sillä vasikkapula aiheuttaa tiettyjä haasteita myös putkittamiselle ja tilojen verkostoitumiselle.

OPTIMAALINEN RUOKINTA LIHANAUDAN LOPPUKASVATUKSESSA

Toteuma: Optimaalista ruokintaa on selvitetty asiantuntijapalveluna. Selvityksiä on tehty kivennäisruokinnasta ja lihanautojen tehokkaasta loppuruokinnasta.

ELÄINTEN HYVINVOINTI JA STRESSITEKIJÖIDEN MINIMOINTI

Toteuma: Eläinten hyvinvointia hankkeessa on parannettu kiinnittämällä erityistä huomiota tilantarpeeseen, rakenteisiin, ilmanvaihtoon ja oikeisiin ryhmäkokoihin ja sekä ruokintaan ja vedensaantiin. Hankkeessa tehtiin yhteensä 107 A-Indeksi 2003 -hyvinvointimittausta.

KOHDUNVUOKRAUS -OSAPROJEKTIN TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUMA:

LIHAROTUSIEMENNYSTEN LISÄYS 10%:IIN LEHMIEN ALOITUSIEMENNYKSISTÄ

Toteuma: Tavoitetta ei ole saavutettu. Lehmien kestävyttä ei ole saatu paranemaan toivotulla tavalla, joka mahdollisesti lisäisi liharotusiemennysten käyttöä.

NAUDAN RUHON TEURASPAINON NOSTAMINEN JA LAADUN PARANTAMINEN

Toteuma: Tavoitteet ovat toteutuneet ja teuraspainoja on saatu nousemaan merkittävästi myös risteytyseläinten osalta. Lihan laatua on myös saatu paranemaan.

KANNATTAVUUDEN LISÄÄMINEN MAITO- JA LOPPUKASVATUSTILOILLA

Toteuma: Kannattavuutta on onnistuttu lisäämään parsipaikan tehokkaan hyödyntämisen sekä parempien tilityshintojen kautta.

LIHANTUOTANTOKAPASITEETIN KASVU

Toteuma: Kohdunvuokraussopimusten määrä kasvoi

2000: 80 kpl 429 lehmää

2001: 100 kpl 506 lehmää

2002: 109 kpl 532 lehmää

2003: 127 kpl 624 lehmää

SIANLIHANTUOTANTO - UUSTOTANTO -OSION TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUMA:

PORSASTUOTANTOTILOJEN YKSIKKÖKOON NOSTAMINEN

Toteuma: Hankkeen päättyessä yli neljännes hankealueen emakoista oli yli 120 emakon yksiköissä.

Sikalalajennuksia tehtiin 17kpl ja lihasikalalajennuksia 4kpl.

50 LAAJENTAVAA TAI UUTTA RAKENTAVAA LIHANTUOTANTOTILAA (PORSAS JA LIHASIKALAT 80) 120

EMAKKOA JA >500 LIHASIKAA

Toteuma: Hankeen aikana rakennettiin 17 uutta sikalaa ja 15 hanketta siirtyi v. 2003 jälkeen tapahtuvaksi (vt.

MMM./TE-Keskukset 3.12.2002: Rahoitus- ja investointihakemusten vastaanotto kielto) Laajennukset tekevät

yhteensä yli 5 milj.kg sianlihaa.

5 YHTEISYRITYSTÄ HANKEALUEELLA

Toteuma: Hankkeen aikana käynnistyi yksi yhteisyrittäjä ja neljän yhteisyrittäjän käynnistyminen siirtyi vuosille

2004-2006

LIHANTUOTANNON LISÄÄMINEN 4-8 MILJ.KG

Toteuma: Lihantuotanto lisääntyi alueella noin 5 milj.kg

LIHANTUOTANNON TEHOSTAMINEN KASVUNOPEUTTA JA LIHAPROSENTTIA NOSTAMALLA

Toteuma: Lihastuotannon kasvunopeus on pysynyt ennallaan, mutta lihaprosentti on kasvanut 0,4%.

PORSASTUOTANNON TEHOSTAMINEN KASVATTAMALLA VIEROITETTUIJEN PORSOIDEN MÄÄRÄÄ 23 /

EMAKKO

Toteuma: Porsastuotannon tehokkuus on kasvanut. Lähtötasona oli 18 vier/pors/em/v ja hankealueen

porsastuottajien keskiarvo 20,0 vier/pors/em/v. Parhaan puoliskon keskiarvo oli 22,5 vier/pors/v ja asetettu

tavoite saavutetaan 2004-2005.

5. KESKEINEN TOIMINTA HANKKEEN TOTEUTUSAIKANA (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Tilakohtainen työ; (tilakäyntien valmistelu ja loppuun vienti): hanketiloille on tehty hyvinvointikartoituksia ja koko tilan tuotannon kehityssuunnitelmia, johon kuuluvat esiselvitykset, talouslaskelmat, tavoitteellinen ruokinnan, rehustuksen ja eläinkierron suunnittelu sekä rakennusten tilankäytön ja toiminnan ja olosuhteiden kehittämissuunnittelu.

Koulutus: tilavierailut, opintoretket, avoimet ovet ja muut tilaisuudet

Tiedon keruu ja neuvontamateriaalin ja työkalujen hankinta ja kehitys.

Toimistotyöt: kirjanpito ja raportointi.

6. SAAVUTETUT TULOKSET JA VAIKUTUKSET HANKKEEN AIKANA

(Loppuarvio hankkeen ympäristövaikutuksista ja sosiaalisista vaikutuksista esitettävä internetissä olevalla toimenpidekohtaisella indikaattorilomakkeella) (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Uusia työpaikkoja yhteensä 54 kpl, säilytettyjä työpaikkoja yht. 382 kpl ja hankkeen aikana työllistyneitä yht. 12 htv.

Hankkeessa mukana olleita yrityksiä yhteensä 404 kappaletta, joista maatiloja 396 kpl. Uusia yrityksiä 11 ja syntyneitä yhteistyöyrityksiä/yhteistyöyrittäjiä 16.

Ryhmäneuvontaa yht. 114 päivää ja yritys kohtaista neuvontaa 578 päivää.

Koulutuksiin, tapahtumiin ja tilaisuuksiin osallistuneita yhteensä 1424 kpl.

Toteutuneita investointeja (2000 - 2003) 19,9 miljoonaa euroa. Todennäköisesti toteutuvia (2004 - 2006) 20,4 miljoonaa euroa.

HUOM! Luvut koskevat koko hankealuetta, alueittain/te-keskuksittain luvut löytyvät indikaattorilomakkeesta.

Hankkeen ympäristövaikutukset, sosiaaliset vaikutukset ja tasa-arvo vaikutukset indikaattorilomakkeessa.

7. OHJAUSRYHMÄN ARVIO HANKKEEN TOTEUTUKSESTA JA TULOKSISTA (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Hankkeen alku osui Agenda-uudistuksesta alkaneeseen kehitysvaiheeseen ja alkuasetelma oli hyvin haastava.
Aloitettaessa rahoittavalta puolelta puuttui ohjeistus ja tehtiin kuten arveltiin voitavan tehdä. Hankeohjeistus
täsmentyi projektin edetessä ja monista ongelmista huolimatta hankkeen tuloksiin voidaan olla tyytyväisiä.
Hanke oli tarpeellinen ja vei alueensa lihantuotantoa voimakkaasti eteenpäin niin nauta- kuin sikasektorilla.

8. HANKKEEN SYNNYTTÄMÄT JATKOTOIMENPITEET (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Emolehmätuotannon jatkokehitys
Loppukasvattamoiden peruskorjaukset
Huomisen Emolehmätila-, ja Huomisen sikatila -PowerPoint -esitysten päivitys kehittyvää tilannetta vastaavaksi.
Hankkeessa tehtyjen kehittämistoimien vireillä pitäminen tekemällä tyyppiirrustuksia, luonnoksia, tilakäyntejä, retkiä sekä opintopäiviä siten, että kaikki suunnitelmat ja paperiasiat ovat valmiina investointiavustusten uudelleen avautuessa.

9. HANKKEEN AIKANA TUOTETTU MATERIAALI (esim. julkaisut, esitteet) (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

Huomisen emolehmitila-, Huomisen sikatila - ja Sikalan malliratkaisut PowerPoint -esitykset. A-Tuottajat perhesikala -malli, välikasvatus- ja lihasikalaosaston 3D LVI tyyppikuvasarjat ym.

Lukuisia määriä luonnospiirustuksia, matkaraportteja, ruokintasuunnitelmia, LIKVI -talouslaskelmia ja muita laskelmapohjia, valokuvia ja muuta neuvontamateriaalia.

Suuri määrä esitysten ja yhteydenottojen kautta syntyneitä materiaalia.

Raportointien yhteydessä tuotettu materiaali.

SELVITYKSET JA OPINNÄYTETYÖT:

Emolehmiä rantalaidunnuksen kehittäminen / Riikka Sonninen

Kohdunvuokraus-lopputyö / Tuire Matilainen

Ryhmäkoon ja eläintihedeyden vaikutus tuotantoon ja hyvinvointiin kasvavilla naudoilla / MTT Ruukki

Erilaisten pintamateriaalien vaikutus kasvuun ja hyvinvointiin kasvavilla lihanaudoilla/ MTT Ruukki

Valon ja melun vaikutus tuotantoon ja hyvinvointiin/Christa Nylander

Raajojen nivelpintojen muutokset teurassonneilla / Hanna Salmela

Liharotusiemennykset osana lypsylehmien uudistusstrategiaa / Janne Kokkonen ja Arto Rantakangas

10. ESIIN TULLEET ONGELMAT HANKKEEN TOTEUTTAMISESSA (lisäselvitykset erillisellä liitteellä)

- Maatalouspoliittinen epävarmuus (Cap -reformi ja investointi-avustusten hakukielto).

- Hanke-byrokratian monimutkaisuus ja maksatushakemusten hidas käsittely.

- Vasikkapula.

- Sianlihan -tuotannon kannattavuuden aleneminen.

- Hankealueen maantieteellisesti suuri koko.

11. HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET HANKKEEN AIKANA

Kustannuslaji	Markkaa	Euroa
Palkat ja sivukulut		64372
Ostopalvelut ja -palkkiot		14419
Matkakulut		20797
Muut kustannukset, toimistokulut		2389
Muut kustannukset		10866
Bruttomenot yhteensä		112842
Tulot (vähennetään)		55
Nettomenot yhteensä		112787

12. HANKKEEN AIKANA TOTEUTUNUT RAHOITUS YHTEENSÄ

Rahoittajan nimi	EU	Valtio	Kunnat	Yksityinen	Muu rahoitus	Oma rahoitus	Yhteensä
	Eu ja Valtio			Yks.raha			Yht.
	78951			33836			112787

Palkka ja aika

Seinäjoki 15.3.2004

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Juha Gröhn

LIITTEET 3 kpl